

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.596/2020/4.

A felperes:

felperes neve, felperes címe

A felperes képviselője:

Heim Ügyvédi Iroda, címe; ügyintéző: dr. Heim Lászlóügyvéd

Az alperes:

alperes neve, alperes címe

Az alperes képviselője:

Kozma és Fáy Ügyvédi Iroda, címe; ügyintéző: dr. Kozma Péter ügyvéd)

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.P.20.876/2020/9.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő legközelebbi ... című fogyasztóvédelmi magazin műsorában a sérelmezett közleménnyel azonos

napszakban (20.00 órai kezdettel) egy alkalommal tegye közzé a „Helyreigazítás a ...-i „...: ...” című riporthoz” címmel az alábbi helyreigazító közleményt:

„Helyreigazítás:

A cikkben szereplő videóban azt a valós tény, hogy a matrac pár nap után besüpped, kényelmetlen lesz rajta az alvás, a matrac összeesett és mindkét fekvő oldalon gödrös lett, abban a hamis színben tüntették fel, mintha a felperes által forgalmazott, a márkához tartozó termékek mindegyike rossz minőségű, kényelmetlen, hibás, rendeltetésszerű használatra alkalmatlan lenne. A riportban nem adtunk tájékoztatást arról, hogy az ott bemutatott matracok mindegyik speciális matrac volt, az egyik egyoldalas használatra tervezett, a másik hosszirányú fekvésre tervezett, zónázott rugótesttel ellátott matrac volt, amelyeket a vásárló igazolhatóan nem az ezekre vonatkozó használati-és kezelési útmutató előírásainak megfelelően használt.”.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 150.000 forint perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

- [2] Ítéletének indokolásában hivatkozott Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (1) bekezdésében, (2) bekezdésében, (4) bekezdésében, az Smtv. 4. § (1) bekezdésében, 10. §-ában, 12. § (1) és (2) bekezdésében, a Pp. 495. § (1) bekezdésében, (2) bekezdésében, a PK 12. számú állásfoglalásban és a PK 14. számú állásfoglalásban, továbbá az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában írtakra.
- [3] Megállapította, hogy a felperes rendelkezik keresetöségi joggal. Tény, hogy a műsorban és cikkben elhangzott konkrét állítások, empirikus megjegyzések a matracokra vonatkoztak, az azokkal kapcsolatos közvetlen panaszok, kifogások azonban közvetve a matracok gyártóját, forgalmazóját, annak tevékenységét minősítették. Egy adott termék rossz minőségéért nyilvánvalóan az azt értékesítő szerv, személy tartozik felelősséggel, a matrac kritikája tehát egyúttal az azt forgalmazó felperesi gazdálkodó szervezet kritikája is volt.
- [4] A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a jogsértő közlés történhet közvetetten, célzásokkal, utalásokkal, egyes tényállási részek elhagyásával, a tényállási elemek téves következtetéséig jutó csoportosításával is. Ilyen esetben is lehetővé kell tenni a helyreigazítást, ha a közlemény valóságos tartalma alkalmas valótlán tényállítás kifejezésére, illetve a való tények hamis színben feltüntetésére.
- [5] Figyelembe véve a sajtóközlemény tárgyát, a közlés aktualitását, a kijelentés tartalmát, a közlés apropóját, a cikk, illetve a műsorszám - bár a társadalom minden tagját érintő alapvető igényről, a megfelelő minőségű alvásról szól - mégsem tekinthető közügyben való megszólalásnak, így az érintetteket fokozott türési kötelezettség nem terheli.
- [6] A közvetlenül a matracra, de közvetve a felperesre vonatkoztatható közlések tényállítások.
- [7] A felperes - a rendelkezésre álló iratanyagból megállapíthatóan - kizárólag a perbevont alperes előtt terjesztett elő határidőben helyreigazítás iránti kérelmet, a ... online sajtótermék önálló szerkesztősége előtt nem. Ebből következően, mivel az előzetes eljárás a lejárt határidő miatt már nem pótolható, az online sajtószervet érintő helyreigazítás iránti kérelem nem volt teljesíthető, ezért az erre irányuló kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította.

- [8] Egyetértett a felperes azon hivatkozásával, miszerint a riport (cikk) többnyire valós tényállításokat tartalmaz a matracokra vonatkozóan, azokat azonban olyan hamis beállításba helyezi, ami megalapozza az Smtv. 12. §-a szerinti sajtó-helyreigazítás iránti igény érvényesítését. A vásárló, illetve a riportert is elhallgatta azt a riportban is jól látható, tehát igazolt körülményt, hogy nem a használati útmutató szerinti használat történt, feltételezhetően időközben a vásárló is felismerte ezt a körülményt és emiatt is tudatosan kerülték a használati útmutatónak még csak az említését is a műsorszámban. Az alperes ugyan nem ismerte el az eljárásban a rendeltetésellenes használatot, azt a riport tartama - a fejjel lefelé olvasható márkajelzés, a cipzár helye - egyértelműen igazolja.
- [9] A PK 14. számú állásfoglalásban írtak alapján az eljárásban valamennyi kifogásolt, illetve vitatott tényállítás valóságát az alperesnek kellett volna bizonyítania, ezen kötelezettségének azonban nem tett eleget.
- [10] Az első fokon eljáró bíróság a helyreigazító közlemény szövegét a PK 15. számú állásfoglalásban írtak alapján állapította meg. A kereseti kérelem szövegétől részben eltért, a keresetlevélben foglaltakat lerövidítve, de a kérelem lényegi tartalmát megtartva kötelezte az alperest helyreigazításra.
- [11] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [12] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltakra alapította.
- [13] Előadása szerint a felperes helyreigazítási kérelme nem felel meg az Smtv. 12. § (1) bekezdésében rögzített feltételeknek, hiszen a keresetben közzétenni kért közlemény eltér a helyreigazítási kérelemben megjelölt közleménytől, illetve abból nem is volt megállapítható, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben. A helyreigazítási kérelemben foglaltakon túl más kereset - a kialakult bírói gyakorlatnak is megfelelően - nem terjeszthető elő, jelen esetben azonban a felperes a keresetében túlterjeszkedett helyreigazítási kérelmén, ezért elsődlegesen erre tekintettel van helye a kereset elutasításának. Ezen szabály betartása azért is fontos, mert ellenkező esetben sérülne azon eljárási joga, hogy a helyreigazítási kérelmek felől megalapozottan tudjon dönteni. Jelen esetben meg sem tudta állapítani, hogy a felperes pontosan mit és miért tart sérelmesnek, illetve mit kíván közzétenni, hiszen az nincs összhangban kérelmének indokaival, illetve a jogszabályi feltételekkel.
- [14] A felperesnek a kifogásolt közlések vonatkozásában (a keresetlevél szerinti 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9. és 10. pont) nincs keresethetőségi joga, tekintettel arra, hogy az Smtv. szerint olyan személy követelheti helyreigazítás közzétételét, akiről valótlan tény állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel. A sérelmezett közlés nem a felperesre, hanem magára a matracra vonatkozik, így a felperes keresethetőségi joggal nem rendelkezik még akkor sem, ha maga a forgalmazó.
- [15] A felperes keresethetőségi jogának fennállása esetén is alaptalan a kereset az 1., 3., 4., 6., 7., 8., 9. és 10. pontok vonatkozásában tekintettel arra, hogy a műsorszámban elhangzottak véleménynek minősülnek, amivel szemben helyreigazításnak nincs helye. Amennyiben a 3. pontban sérelmezett közlés tényállításnak minősül, úgy az valós, hiszen a matrac valóban gödrös lett, megadta magát.

- [16] Az 5. pontban sérelmezett közlés vonatkozásában a felperes rendelkezik keresetösségi joggal, ezzel kapcsolatban azonban nem terjesztett elő keresetet arra való hivatkozással, miszerint valótlan azon tény, hogy a szóban forgó cég megkeresésre került. Ezt a felperes nem vonta kétségbe, így nem érthető, hogy jelen pontban mit és miért tart sérelmesnek. Tekintettel arra, hogy ezen közlés a felperes által sem vitatottan valós tényállítás, azzal szemben helyreigazításnak nincs helye.
- [17] Az elsőfokú ítélet szerinti hamis színben történő feltüntetés nem áll fenn, tekintettel arra, hogy a közlések többségének vonatkozásában a felperes nem rendelkezik keresetösségi joggal, továbbá véleménynek minősülő, vagy való tényállításokról van szó.
- [18] Jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy szakmai vita áll fenn abban a tekintetben, hogy a matracot miként, milyen módon kell használni. A bírósági gyakorlat alapján sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet szakmai vita, melynek okán valamennyi sérelmezett közlés tekintetében megalapozatlan a felperes keresete.
- [19] Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítás szövege túlmutat a jogszabály, illetve a bírósági gyakorlat által megengedett kereteken, különös tekintettel annak terjedelmére, illetve arra is, hogy eltér a peren kívüli kérelemtől, továbbá olyat a felperes maga sem sérelmez, hogy nemcsak a riportban bemutatott matracok, hanem valamennyi terméke hibás, használatra alkalmatlan lenne. A bíróság általi kötelezés ezt a szövegezést szó szerint átvette annak ellenére, hogy a műsorban nem került oly módon bemutatásra az adott matrac, hogy a matracok mindegyike hibás lenne.
- [20] A közlemény azért sem felel meg a jogszabálynak, mert a hamis színben történő feltüntetésen túl olyan többletelemeket tartalmaz, amelyek a szerkesztői szabadságot sértik, hiszen a közleményből az tűnik ki, hogy a műsorszám miről nem adott tájékoztatást, még abban az esetben is, ha azon körülményről nem tudott.
- [21] Eltúlzottnak tartotta a felperes részére megállapított perköltség összegét is, különös tekintettel arra, hogy a felek az elsőfokú eljárásban 50-50%-ban lettek pernyertesek, hiszen az online tartalom miatt előterjesztett kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította.
- [22] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [23] Az alperes fellebbezése megalapozott.
- [24] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így - az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel - a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta, ekként az elsőfokú ítéletnek a ... online sajtótermékben megjelent cikk vonatkozásában helyreigazítás iránt előterjesztett keresetet elutasító rendelkezését nem érintette.
- [25] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett körben az irányadó anyagi jognak nem felel meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés vonható le.
- [26] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

- [27] A 2010. évi CIV. törvény 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.
- [28] A Pp. 495. § (1) bekezdése szerint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti helyreigazító közlemény közzétételét az érintett személy vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól, a sajtótermék szerkesztőségétől vagy a hírügynökségtől (a továbbiakban együtt: sajtószerző). A kérelemben meg kell jelölni a sérelmezett közleményt, a valótlan, illetve hamis színben feltüntetett tényállításokat és - feltéve, hogy ezek közzétételét is igényli - a valós tényeket.
- [29] A (2) bekezdés szerint a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás közzétételét csak akkor lehet megtagadni, ha
- a) a helyreigazítást nem az arra jogosult kérte,
 - b) a kérelem nem tartalmazza az (1) bekezdésben meghatározottakat, vagy
 - c) a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfolható.
- [30] A Fővárosi Ítéltábla elöljáróban arra mutat rá, hogy a sajtó-helyreigazítás sajátos személyiségvédelmi eszköz, az erre irányuló per „a személyes tényekhez való sajtóhűség jogát” hivatott védeni. A per megindításának alapfeltétele, hogy a felperes - előzetesen - speciális jogvédelmi eszközként helyreigazítást igényeljen az adott sajtószerzőtől.
- Az eljárás során kiemelt jelentősége van a helyreigazítás iránti kérelem tartalmának, a sajtó ugyanis csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítására köteles, illetve kötelezhető, amelyeket a jogosult a hozzá eljuttatott nyilatkozatában megjelölt. A sajtó-helyreigazítási perben a bíróság azt vizsgálja, hogy a médiatartalom-szolgáltató a helyreigazítást jogosan tagadta-e meg. Ebből a szempontból kiemelt jelentősége van a helyreigazítási kérelem tartalmának, hiszen ez képezheti alapját az alperes azon megfontolásának, hogy a helyreigazítási kötelezettségének eleget tesz-e, vagy a kérelmet alaptalannak ítéli meg. A sajtó-helyreigazítás iránt indított perben pedig a felperes kereseti kérelmében ugyan az előzetes kérelem tartalmát lerövidítheti, logikai menetét fenntartva, a közlések lényegi mondanivalóját nem változtatva, leegyszerűsítheti, olyan módon azonban nem változtathatja meg, ami a sajtószerző megfontolásának, az önkéntes helyreigazításra vonatkozó döntésének alapját módosítja.
- [31] Az elsőfokú bíróság arra helyesen mutatott rá, hogy a műsorszámban elhangzott, a közvetlenül a matracokra vonatkozó kijelentések közvetve az azokat forgalmazó felperesi céget érintik, így azok vonatkozásában a felperes keresetösségi joggal rendelkezik. Az ezzel ellentétes értelmezés azzal az eredménnyel járna, hogy bármely termékre vonatkozó állítás valótlanlansága sajtó-helyreigazítás keretében nem nyerhetne orvoslást, az azt forgalmazó gazdasági társaság ezen jogintézmény igénybevételeitől el lenne zárva.
- [32] A felperes helyreigazítási kérelme ugyanakkor az adott esetben az Smtv. 12. § (1) bekezdésében és a Pp. 495. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseknek sem tartalmilag, sem formailag nem felelt meg, az alperes az előzetes kérelem alapján megfogalmazott, azt összefoglaló, valamelyest konkretizáló kereseti kérelem alapján nem kötelezhető helyreigazításra.
- [33] A helyreigazítási kérelem tartalmát illetően elvárás, hogy a jogosult jelölje meg a közleményt,

igényelje a helyreigazítást, rögzítse a valótlan, illetve a hamis színben feltüntetett tényállításokat és közölje a való tényeket. Ennek a követelménynek nem felel meg az, ha a helyreigazítási kérelem csupán azt sorolja fel, hogy a műsorban mely kijelentések hangzottak el, azt azonban nem jelöli meg, hogy az adott közlés mely tényállítása valótlan, illetve mely tényeket tüntet fel hamis színben. A való tényeket is úgy kell megfogalmazni, hogy a helyreigazításhoz szükséges mértéket se tartalmukban, se terjedelmükben ne lépjék túl, az azok által kifejezett tartalom ne legyen több, mint a sérelmezett közlés valótlan tényeinek olyan cáfolata, amely az olvasók, nézők valósághű tájékoztatásához szükséges.

- [34] A felperes az előzetes helyreigazítás iránti kérelmében a műsorszámban elhangzott, általa kifogásolt közléseket ugyan szó szerint felsorolta, azt azonban nem rögzítette, hogy azok valótlanok, vagy a kijelentések folytán való tény(ek) hamis színben feltüntetésére került sor, ez utóbbi esetben melyek a való tények és azok milyen hamis színben tűntek fel. Ehhez képest - a tartalom szerinti értelmezést nem segítve - a „Helyreigazítás pontos szövege” elnevezésű petitumban arra hivatkozik, hogy a műsorszám bizonyos tényeket nem vett figyelembe, majd ezen tények felsorolását követően arra utal, hogy „a matracok ilyen jellegű bemutatása a televíziónézőben olyan benyomást kelthet, mintha a gyártó terméke nem volna kényelmes, illetve, hogy a márkához tartozó termékek mindegyike rossz minőségű, kényelmetlen lenne, ami természetesen nem igaz”. Egy ilyen tartalmú előzetes kérelem alapján az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy megfontolja bármilyen tartalmú helyreigazítás közzétételét, amit nem orvosolhat az sem, hogy a felperes a keresetlevelében a helyreigazító közlemény tartalmát már pontosította és a „figyelembe nem vett tényeken, adatokon” felül megjelölte azt is, hogy álláspontja szerint a műsorszámában az alperes mely valós tényeket milyen hamis színben tüntetett fel.
- [35] Az elsőfokú bíróság az előzetes kérelem és a keresetlevél tartalmi értelmezésével állapította meg azt, hogy a felperes helyreigazítási kérelme mire irányul. A PK 15. számú állásfoglalás valóban lehetőséget ad arra, hogy ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítsa meg a helyreigazítás szövegét. Erre azonban - mind tartalmában, mind terjedelmében - kizárólag a jogosult által érvényesített igény körében van lehetőség. A bíróság szabad belátása nem terjed ki arra, hogy maga fogalmazza meg a felperes helyett, hogy melyek a valótlan tények, illetve mely való tények kerültek hamis színben feltüntetésre. Nem kötelezhető továbbá az alperes helyreigazítás keretében annak közlésére, hogy mely adatokról nem adott tájékoztatást a műsorszámában, milyen információkat „hallgatott el”, hiszen ez nem egyenértékű az olvasók, nézők valósághű tájékoztatásához szükséges valós tények közlésének kötelezettségével.
- [36] Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a műsorszám megtekintése alapján nem állapítható meg tényszerűen az, hogy a riportban szereplő vásárló a matracot nem a használati- és kezelési útmutató előírásainak megfelelően használta volna. A közérdeklődésre számot tartó, közérdekű ügyet boncolgató fogyasztóvédelmi magazin adásából az tűnik ki, hogy a riportalany két matraccal sem volt megelégedve, az időközben már kicserélt, első matracról felvettelt készített, rögzítve annak minden hibáját, lefilmezve azt is, hogy alatta „mennyire ment össze” az anyag. A matrac tehát nem az alsó felével felfelé került használatra, a vásárló csupán a hiba demonstrálása, rögzítése miatt fordította fejjel lefelé azt, s ezen matrac időközben már kicserélésre is került.
- [37] A műsorszám ismerteti a riportalany valamennyi, a matracokra vonatkozó panaszát, közölve azt is, hogy az alperes megkereste a felperesi céget is, amely e-mailben közölte álláspontját, a történeteket saját szempontjából megvilágítva. A riporter rejtett kamerával fel is kereste a felperesi cég üzletét, rögzítette az eladó által elmondottakat, ez, valamint a felperes írásbeli tájékoztatása a

műsorszámban ismertetésre került. A riport összefüggéseit tekintve az abban szereplő vásárló - általa vásárolt matraccal kapcsolatos - panaszait, kifogásait mutatja be, lehetőséget adva a felperesnek is a megszólalásra, álláspontjának ismertetésére. A műsorszám az egyedi problémára koncentrált, a megfogalmazott kritikák alapján nem közvetíti a nézők felé azt, hogy a felperes által forgalmazott valamennyi matrac, a márkához tartozó termékek mindegyike rossz minőségű, kényelmetlen, hibás, rendeltetésszerű használatra alkalmatlan lenne.

- [38] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, erre tekintettel a felperes az első- és másodfokú eljárásban is pervesztetett. A jogi képviselővel eljáró fél a Pp. 81. § (5) bekezdésében írtak szerint a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. Az alperes az első- és másodfokú eljárásban is csatolta a 31/2017. (XII. 27.) IM rendelet által rendszeresített költségjegyzéket, költségeit a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában írtak szerint kívánta felszámítani, igényét összegszerűen megjelölte. A Fővárosi Ítéltábla a felperest a költségjegyzékben írt igénynek megfelelően kötelezte az alperes részére első- és másodfokú perköltség megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak alapján.
- [39] Az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése alapján számított 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2020. október 27.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő